



# KRAV TIL STUDIEPORTEFØLJEN

NTNU 2021

## Innhold

1.Strategisk utvikling av NTNUs portefølje .....	3
1.1. Om veilederen.....	3
1.3. Om prosessgangen i porteføljeutviklingen .....	4
1.4. Om prosesstrinn 1 og 2 ved opprettelse av nye studier .....	5
1.5. Utforming av studieprogram og emner ved NTNU.....	5
2. Mal for trinn 1 og 2: innhold i fakultetenes søknader om nye studier .....	5
2.1. Strategiske vurderinger.....	6
2.2. Rammer for studieprogrammet.....	7
2.3. Beskrivelse av studieprogrammet .....	7
2.4. Læringsutbytte.....	8
2.5. Samfunnsrelevans og faglig relevans.....	8
2.6. Internasjonalisering .....	9
2.7. Rekrutteringsgrunnlag og arbeidsmarked .....	9
2.8. Antall studenter .....	10
2.9. Læringsmiljø.....	10
2.10. Yrkesmuligheter/videre studier .....	11
2.11. Entreprenørskap, innovasjon og nyskaping.....	11
2.12. Lærings- og vurderingsformer .....	11
2.13. Oppbygging av studiet .....	11
2.14. Faglig ledelse av studietilbudet.....	12
2.15. Fagmiljø tilknyttet studietilbudet .....	12
2.16. Fagmiljøets størrelse og kompetanse .....	13
2.17. Fagmiljøets forskningskobling.....	14
2.18. Fagmiljøets nasjonale og internasjonale nettverk.....	15
2.19. Samarbeid om studiet internt ved NTNU .....	15
2.20. Samarbeid med eksterne aktører - utdanningsinstitusjoner.....	16
2.21. Praksis .....	17
2.22. Studietilbud med ekstern finansiering.....	18
2.23. Kostnadsberegning og finansiering.....	18
3. Emnebeskrivelser .....	19
3.1. Oversikt over emneportefølje.....	20
3.2. Studiets samlede læringsutbytte fordelt på emner.....	20

*Fastsatt av rektor desember 2015*

*Endret av rektor januar 2021*

# 1.Strategisk utvikling av NTNUs portefølje

## 1.1. Om veilederen

Veilederen *Krav til studieporteføljen* inneholder kravene som gjelder for opprettelse av alle studiepoenggivende studietilbud ved NTNU, og omfatter alle gradsgivende studieprogram, videreutdanninger, årsstudier mv.

Dokumentet må sees i sammenheng med *Veiledning for utforming av studieprogram og emner ved NTNU* (studieplanveilederen) og *Veiledning for periodisk evaluering av studieprogram*, og anvendes

- når fakultetet ønsker å utvikle nye studiepoenggivende studietilbud
- i porteføljeutviklingsprosessen under vedlikehold av eksisterende studietilbud
- i kvalitetssikring av studietilbudet, eksempelvis ved periodiske evalueringer

Veilederen operasjonaliserer deler av NTNUs kvalitetssystem for utdanning som er relevant for porteføljeutvikling, og beskriver særskilt de to trinnene som fakultetene anvender i forbindelse med opprettelse og nedleggelse av studietilbud i NTNUs løpende porteføljeprosess:



## 1.2. Om rammebetingelser

Utviklingen av NTNUs studieportefølje skal skje innen rammer gitt i lov, forskrift, samt politiske og strategiske føringer. I en særstilling står [forskrift om tilsyn med utdanningskvaliteten i høyere utdanning](#) (studietilsynsforskriften).

Studieporteføljen ved NTNU utvikles i henhold til NTNUs overordnede strategier og politiske styringssignal. Rammebetingelser som styrer utviklingen gis blant annet i:

- Kunnskapsdepartementets tildelingsbrev (årlig)
- NTNUs strategi Kunnskap for en bedre verden (2018-2025)
- NTNUs årsplan (årlig)
- Politikk for kvalitet i og utviklingen av studieporteføljen (NTNUs studieporteføljepolitikk)
- Utviklingsplan for fremtidens studietilbud og livslang læring
- Fakultetets strategier

Studieporteføljepolitikken skal bidra til utvikling av en kvalitetskultur og fremme felles verdier og forståelse for hva som forventes av hvert enkelt studietilbud. Den gir grunnlag for å ta strategiske

valg om utvikling av kvalitet i studieporteføljen. Sentralt i det strategiske utviklingsarbeidet står de fem kvalitetsområdene<sup>1</sup> i studieporteføljepolitikken:

- Strategisk betydning
- Ett universitet i tre byer
- Læringsmiljø
- Faglig bærekraft
- Økonomisk bærekraft

NTNU skal fortsette arbeidet med å videreutvikle samordningsgevinster på tvers av NTNU for å heve kvalitet i utdanningene. Studieporteføljen utformes i tråd med samfunnsutviklingen, bidrar til å oppfylle FNs bærekraftsmål og ivaretar arbeidslivets og samfunnets behov. I den strategiske utviklingen av porteføljen skal NTNU vektlegge sin rolle i et nasjonalt perspektiv.

Sentralt i evaluerings-, oppfølgings- og utviklingsarbeidet innen studieporteføljeutvikling er emne- og programevalueringer, og særskilt de periodiske evalueringene. Evalueringsarbeidet legger grunnlag for fakultetenes langsiktige porteføljeutvikling, sett i sammenheng med overordnede føringer og samfunnets kompetansebehov. Resultater fra kvalitetsarbeidet skal inngå i kunnskapsgrunnlaget ved vurdering og strategisk utvikling av institusjonens samlede studieportefølje, jf. NTNUs studieforskrift § 4-1 (6).

### 1.3. Om prosessgangen i porteføljeutviklingen

I rektors årlige bestillingsbrev «Utvikling av NTNUs studieportefølje fra 20xx-xx», som fakultetene mottar i desember, gis tidslinjene for prosessen om opprettelse av nye studier og overordnede føringer for fakultetenes langsiktige strategiske planer for utvikling av studieporteføljen.

Prorektor for utdanning har utdanningsdialogmøter med fakultetene i mars-april. Her diskuteres kvalitetsmeldingene fra fakultetene, fakultetenes langsiktige strategiske planer for utviklingen av studieporteføljen, samt eventuelle innspill til strategisk utvikling av NTNUs studieportefølje for styrets junimøte med opprettelse, nedleggelse eller sammenslåing av studietilbud.

NTNUs styre utøver sin strategiske rolle i utviklingen av studieporteføljen gjennom styrets vedtak i juni. Her behandles den overordnede studieporteføljen, hvor fakultetenes langsiktige planer for porteføljeutvikling legges frem for styret til godkjenning. I tillegg skisseres planer for opprettelser og nedleggelse av studietilbud. Skissene følger oppsettet i dette dokumentet for opprettelse av nye studier, og fakultetene leverer disse til rektor innen 1. mai (årlig leveransefrist for trinn 1).

I etterkant av styremøtet har prorektor dialog med fakultetene for videre utvikling av fakultetenes planer for opprettelse og nedleggelse av studietilbud.

I oktober fatter styret det formelle vedtaket om opprettelse av nye studietilbud. Dokumentasjon til styret gis av fakultetene i henhold til det som omtales som trinn 2 i dette dokumentet, og årlig leveransefrist er 15. september. Se ellers NTNUs studieforskrift § 4-1 om kvalitetssikring av opprettelse og nedleggelse av studier.

---

<sup>1</sup> Med kvalitetsområde menes et tematisk område NTNU skal prioritere for å sikre høy kvalitet i studietilbud og i studieporteføljen. Hvert kvalitetsområde har et sett med krav som går utover myndighetskravene, og disse skal vektlegges ved opprettelse, videreføring, endring og nedleggelse av studietilbud.

Styrets akkrediteringsvedtak forutsetter at de nye studietilbudene oppfyller studietilsynsforskriftens krav til studietilbud, samt NTNUs eget regelverk. NTNUs studieforskrift § 4-2 regulerer minimumskravet til studieplaner og emnebeskrivelser. Endelig studieplan inkludert emnebeskrivelser skal følge krav slik disse er beskrevet i *Studieplanveilederen*.

Studieplanveilederen skal også brukes ved fakultetet i de årlige studieplanrevisjonene og godkjenningene av pågående studietilbud.

Styret fatter vedtak om opptaksrammene for det enkelte studietilbud i styremøtet i desember.

#### 1.4. Om prosessstrinn 1 og 2 ved opprettelse av nye studier

Proessen for opprettelse av et studietilbud initieres gjennom fakultetenes langsiktige planer for utvikling av for studieporteføljen. I utdanningsdialogmøter med fakultetene drøftes bl.a. ønsker om opprettelse, nedleggelse eller sammenslåing av studietilbud.

**1. mai:** jf. rektors årlige bestillingsbrev «Utvikling av NTNUs studieportefølje fra 20xx-xx», bes fakultetene i trinn 1 i utvikling av studieporteføljen gi en overordnet beskrivelse av sine ønsker om opprettelse og nedleggelse av studietilbud, i tråd med krav gitt i dette dokumentet (jf. påfølgende mal for trinn 1 og 2).

**15. september:** I trinn 2 skal fakultetenes konkrete søknader om opprettelse og nedleggelse styrebehandles. Søknadene skal følge krav i dette dokumentet (jf. påfølgende mal for trinn 1 og 2).

**Det gjøres oppmerksom på at dersom det i fakultetenes arbeid frem mot endelige søknader (til fristen 15. september) foretas endringer i det som er sendt inn under trinn 1 skal oppdatert dokumentasjon følge søknad i trinn 2.** Hvis styret og rektor gir innspill til dokumentasjon som er sendt inn under trinn 1, skal dokumentasjon om dette følge søknad under trinn 2.

#### 1.5. Utforming av studieprogram og emner ved NTNU

Fullstendig beskrivelse av studieprogrammet skal være ferdigstilt og vedtatt av fakultetet innen 1. april. Emnebeskrivelsene innen 15. januar, jf. NTNUs årshjul.

Beskrivelse av studieprogrammet skal følge de krav og presiseringer som er angitt i *Veiledning for utforming av studieprogram og emner ved NTNU* (Studieplanveilederen). Studieprogram- og emnebeskrivelsene er forpliktende og juridisk bindende for NTNU og skal til enhver tid være korrekte. Studentene har krav på tydelig og presis informasjon om hvordan de skal planlegge og gjennomføre sitt studieløp, og hvilke rettigheter og plikter som tilfaller dem.

Hverken studieprogram- eller emneinformasjon kan endres etter at denne er vedtatt og kunngjort for studentene. Endringer ved saksbehandlingsfeil eller andre særskilte forhold gjøres i henhold til myndighet som anført i NTNUs studieforskrift § 4-2.

## 2. Mal for trinn 1 og 2: innhold i fakultetenes søknader om nye studier

I det påfølgende gis mal for fakultetenes søknader, og denne skal anvendes til begge trinn i porteføljeprosessen. Malen er organisert etter tematiske spørsmålskategorier, og det presiseres foran hver tekstboks/ tabell hvilket søknadstrinn opplysningene må utfylles for. Hovedsakelig bes

det om overordnede redegjørelser på trinn 1, og mer konkretiserte og begrunnede beskrivelser redegjørelser på trinn 2.

Dersom det på trinn 2 foretas endringer fra innmeldingen i trinn 1 skal det eksplisitt gjøres oppmerksom på dette med begrunnelse for endringen, jf. innledning i dette dokumentet.

## 2.1. Strategiske vurderinger

Det forventes at *Politikk for kvalitet i og utviklingen av studieporteføljen* avspeiles i fakultetenes arbeid. Grunnleggende forutsetninger for utvikling av høy kvalitet i utdanningen er at studietilbudene har relevans for fremtidens arbeidsliv og bidrar til å skape bærekraftig samfunn, tilbyr et godt læringsmiljø, forankres i gode fagmiljøer av tilstrekkelig størrelse, er internasjonalt orientert og stimulerer til tverrfaglig samhandling. Fagmiljøene skal ha høy vitenskapelig kompetanse, god utdanningsfaglig kompetanse og relevant arbeidslivserfaring.

Strategisk betydning innebærer en vurdering av studietilbudenes samfunnsmessige begrunnelse og betydning, bidrag til å realisere FNs bærekraftsmål, relevans for NTNUs strategiske utvikling og oppfølging av nasjonale føringer.

Fakultetet må ha vurdert i hvilken grad det foreslåtte studiet er i samsvar med fakultetets og NTNUs strategi, herunder også koblinger til forskningsstrategier. Tilsvarende koblinger til andre typer styringsdokumenter som for eksempel NTNUs hovedprioriteringer, studieporteføljepolitikk, internasjonal handlingsplan eller andre føringer skal også belyses.

Dersom studiet har tilknytningspunkt opp mot et av NTNUs tematiske satsningsområder (TSO), eller sentrene for fremragende utdanning/forskning/innovasjon (SFU/SFF/SFI) skal dette komme fram her.

Det legges til grunn at fakultetet har vurdert om det finnes lignende eksisterende studier ved NTNU eller andre utdanningsinstitusjoner, først og fremst nasjonalt, men også internasjonalt der dette er relevant. Dette inkluderer også om det er lignende studier under planlegging.

Ved vurdering av etablering av nytt studietilbud skal det eksplisitt vurderes om det planlagte tilbudet eventuelt kan opprettes som en studieretning innenfor et eksisterende program, i samarbeid med andre fakulteter, eller om det eventuelt kan foretas noen sammenslåinger eller andre omgjøringer i forbindelse med etableringen.

*Leveres til trinn 1 (og presiser og begrunn evt. endringer i trinn 2)*

**Redegjør for de strategiske vurderingene som er gjort i forbindelse med opprettelse av studiet**

## 2.2. Rammer for studieprogrammet

<i>Leveres til trinn 1 (og presiser og begrunn evt. endringer i trinn 2)</i>	
<b>Navn på studiet (bokmål, nynorsk, engelsk)</b>	
<b>Gradsbenevnelse og kandidatens tittel (hvis relevant)<sup>2</sup></b>	
<b>Beskriv hvordan navnet er dekkende for studiets profil og nivå<sup>3</sup></b>	
<b>Vertsfakultet</b>	
<b>Utdanningsområde<sup>4</sup></b>	
<b>Utdanningens nivå (NKR)</b>	
<b>Studienivå (årsstudium, bachelor, master<sup>5</sup>)</b>	
<b>Normert studietid (hel- eller deltid)</b>	
<b>Arbeidsbelastning</b>	
<b>Undervisningsspråk</b>	
<b>Omfang (studiepoeng)</b>	
<b>Oppstart (år/semester)</b>	
<b>Opptakskrav og rangeringskrav (begrunnet)</b>	
<b>Hjemmel politiattestkrav<sup>6</sup></b>	
<b>Campusbasert, desentralisert, samlingsbasert, nettbasert</b>	
<b>Rammeplanhenvisning</b>	
<b>Skikkethetsvurdering<sup>7</sup></b>	
<b>Autorisasjonsordning<sup>8</sup></b>	

## 2.3. Beskrivelse av studieprogrammet

Gi en kort overordnet innledende beskrivelse av studiet.

Dersom studiet er en fellesgrad skal det angis hvilke deler av fellesgraden de ulike samarbeidende institusjonene har ansvaret for, og hvordan studentene sikres studieopphold av et visst omfang ved de institusjonene det samarbeides med.

<sup>2</sup> Jf. studieforskriften §§ 2-10-2-12

<sup>3</sup> Jf. studietilynsforskriften § 2-2 (1)

<sup>4</sup> Jf. [Samordna Opptak](#)

<sup>5</sup> Oppgi hvilken mastergrad som opprettes, jf. forskrift om krav til mastergrad §§3-5

<sup>6</sup> Jf. forskrift om opptak til høyere utdanning § 6-1

<sup>7</sup> Jf. forskrift om skikkethetsvurdering i høyere utdanning § 1

<sup>8</sup> Jf. lov om helsepersonell § 48

Leveres til trinn 1 (og presiser og begrunn evt. endringer i trinn 2)

**Gi en overordnet beskrivelse av studiet**

## 2.4. Læringsutbytte

Læringsutbytte skal være beskrevet som det en kandidat skal ha oppnådd ved fullført utdanning. Læringsutbyttet for studietilbud med profesjonskrav, for eksempel studier med rammeplaner, må oppfylle både profesjonskravene og kravene i [Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk for livslang læring](#) (NKR). NTNUs egenart skal komme til uttrykk i studiets læringsutbyttebeskrivelse.

Studentenes forventede læringsutbytte skal være relevant for arbeidsliv, videre studier eller begge. Når det gjelder relevans for arbeidsliv, kan uttalelser fra samarbeidsfora, næringslivsring, rådet for samarbeid med arbeidslivet, aktuelle avtakerbedrifter, kandidatundersøkelser eller lignende brukes i redegjørelsen.

Dersom studiet er en fellesgrad i samarbeid med én eller flere utenlandske institusjoner, angi hvilket lands kvalifikasjonsrammeverk læringsutbyttebeskrivelsene for fellesgraden er utformet i tråd med.

Leveres til trinn 1 (og presiser og begrunn evt. endringer i trinn 2)

**Angi forventet læringsutbytte i form av kategoriene «kunnskap», «ferdigheter» og «kompetanse».**

## 2.5. Samfunnsrelevans og faglig relevans

Kravet om at studietilbudet er faglig oppdatert, innebærer at det er oppdatert innenfor kunnskapsutviklingen i både akademia og profesjons-, arbeids- og/eller samfunnsliv. Relevans og oppdatert kunnskap innen profesjons-, arbeids- og/eller samfunnsliv sikres gjennom ordninger for samhandling med arbeids- og eller samfunnsliv tilpasset studieprogrammets innhold og nivå.

Leveres til trinn 1 (og presiser og begrunn evt. endringer i trinn 2)

**Beskriv hvordan studiet er faglig relevant for arbeidsliv og videre studier**



## 2.6. Internasjonalisering

Studietilbudet skal ha ordninger for internasjonalisering som er tilpasset studietilbudets nivå, omfang og egenart. Dette innebærer at studentene ved studieprogrammet kan tilbys utvekslingsopphold gjennom oppdaterte og bindende avtaler, og at relevansen av utvekslingsoppholdet er sikret av studieprogrammets fagmiljø. Det vises også til NTNUs internasjonale handlingsplan 2018-2021 pkt. 1.2.

*Leveres til trinn 1 (og presiser og begrunn evt. endringer i trinn 2)*

**Redegjør for aktuelle ordninger for internasjonalisering av studietilbudet. Disse må være spesifikke for studiets nivå, omfang og egenart.**

*Leveres til trinn 2*

**Hvilke avtaler sikrer studentene utvekslingsopphold? Disse må være spesifikke for studiets nivå, omfang og egenart.**

*Leveres til trinn 2*

**Beskriv når i studiet det legges til rette for studentutveksling**

*Leveres til trinn 2*

**Hvilke andre ordninger annet enn studentutveksling har studieprogrammet for internasjonalisering tilpasset studietilbudets nivå, omfang og egenart?**

## 2.7. Rekrutteringsgrunnlag og arbeidsmarked

Jf. [merknaad til studietilsynsforskriftens](#) § 2-2 (2) forutsettes at institusjonen har vurdert rekrutteringsgrunnlaget ut fra forventet etterspørsel/behov og samlet kapasitet til samme eller lignende studietilbud ved egen institusjon og andre institusjoner. Det skal framlegges vurdering av markedet og rekrutteringsgrunnlaget med hensyn til det foreslåtte studiet, herunder også om det er andre liknende studier nasjonalt.

Leveres til trinn 1 (og presiser og begrunn evt. endringer i trinn 2)

**Gi en begrunnet vurdering av markeds- og rekrutteringsgrunnlag**

## 2.8. Antall studenter

Rekrutteringen av studenter til studiet skal være stor nok til at institusjonen kan etablere og opprettholde et tilfredsstillende læringsmiljø og et stabilt studium. Det må beskrives hvordan fakultetet ser for seg å opprettholde et stabilt og robust læringsmiljø over tid. Dersom det planlegges et studium med relativt få studenter må det gis en begrunnelse for det, f.eks. om vurderingen av arbeidsmarkedet tilsier at det ikke skal utdannes for mange kandidater hvert år.

Leveres til trinn 1 (og presiser og begrunn evt. endringer i trinn 2)

**Oppgi antall studenter og begrunn hvilket studenttall som gir et tilfredsstillende læringsmiljø.**

## 2.9. Læringsmiljø

Å skape et læringsmiljø av høy kvalitet innebærer en vurdering av om digitale, fysiske, organisatoriske, pedagogiske og psykososiale forhold gir gode forutsetninger for studentenes læring og oppnåelse av forventet læringsutbytte. Studietilbudet skal ha et helhetlig perspektiv på læringsmiljø og studentenes faglige utvikling og preges av studentinvolvering.

For studier med få studenter og/eller geografisk spredt studentgruppe innebærer dette at det skal iverksettes tiltak for å sikre et godt studiemiljø som legger til rette for faglig samhandling mellom studentene og/eller mellom studentene og fagmiljøet.

Leveres til trinn 1 (og presiser og begrunn evt. endringer i trinn 2)

**Beskriv hvilke tiltak som er aktuelle for å sikre tilfredsstillende læringsmiljø, inkludert det digitale læringsmiljø.**

Leveres til trinn 2

**Beskriv hvilke tiltak som iverksettes for å sikre likeverdig læringsmiljø dersom samme studietilbud tilbys i flere studiebyer og/eller i hovedsak er nettbasert.**

## 2.10. Yrkesmuligheter/videre studier

<i>Leveres til trinn 1 (og presiser og begrunn evt. endringer i trinn 2)</i>
<b>Beskriv hvordan studiet er relevant for videre arbeid og studier.</b>

## 2.11. Entreprenørskap, innovasjon og nyskaping

<i>Leveres til trinn 2</i>
<b>Beskriv på hvilken måte innovasjon og entreprenørskap er integrert i studiet.</b>

## 2.12. Lærings- og vurderingsformer

<i>Leveres til trinn 2</i>
<b>Gi en beskrivelse av hvilken type lærings- og arbeidsformer som brukes i studiet og hvordan disse er tilpasset et digitalisert samfunn. Angi hvordan det legges til rette for studentaktivitet.</b>

<i>Leveres til trinn 2</i>
<b>Beskriv hvilke ulike vurderingsformer som nyttes, og begrunn hvorfor disse måler oppnåelse av læringsutbytte i studiet.</b>

## 2.13. Oppbygging av studiet

Se studieplanveilederen for nærmere beskrivelse av innhold.

Samtlige felt må være fylt ut til trinn 2.

**Gi en oversikt over struktur og emner i studieprogrammet. Dersom studiet inneholder studieretninger skal dette fremgå her.**

**Oppgi hvilke fellesemner som inngår i studieprogrammet, variant av ex.phil, områdeemne, EiT.**

**Beskriv omfang og organisering av obligatoriske praksisstudier.**

#### 2.14. Faglig ledelse av studietilbudet

Studietilbudet skal ha en tydelig faglig ledelse med et definert ansvar for kvalitetssikring- og kvalitetsutvikling av studiet. Alle studietilbud skal ha et studieprogramråd og en studieprogramleder, men flere studietilbud kan ha felles studieprogramråd så lenge det ivaretar kravene til sammensetning og oppgaver i henhold til NTNUs kvalitetssikringsystem. Se beskrivelse og mandat for [studieprogramråd](#) og [studieprogramledelse](#).

*Leveres til trinn 2*

**Hvilke ressurser er satt av til studieprogramledelse og hvordan er programledelse organisert?**

#### 2.15. Fagmiljø tilknyttet studietilbudet

Faglig bærekraft innebærer en vurdering av fagmiljøenes forutsetninger for og evne til å utvikle og gjennomføre fremtidsrettet utdanning av høy kvalitet og relevans. Fagmiljøenes kvalitet, størrelse, aktivitet og utviklingsorientering innenfor både forskning og utdanning er fundamentet for studieporteføljen. Det vektlegges at studieprogram forankres i fagmiljøet med størst faglig aktivitet på relevante fagområder. Emner gjennomføres av fagmiljøer med relevant kompetanse, samt at læringsaktiviteter og vurderingsformer er forankret i utdanningsfaglig forskning.

Krav til fagmiljø tilknyttet studiet er gitt i forskrift om tilsyn med utdanningskvaliteten i høyere utdanning (studietilsynsforskriften § 2-3). Fagmiljøet tilknyttet studiet omfatter personer som direkte og regelmessig gir bidrag til utviklingen, organiseringen og gjennomføringen av

studietilbudet. Det inkluderer personer med ulike typer bidrag inn i studietilbudet i tillegg til undervisning, veiledning eller annen tilrettelegging for læring. Dette kan for eksempel være laboratoriearbeid, forskning, utviklingsarbeid, erfaringsoverføring fra praksisfeltet, praktisk undervisning, pedagogisk og faglig utnyttelse av digital teknologi, innovasjon og samarbeid med arbeids- og næringsliv.

NTNU krever i denne redegjørelsen at det tas hensyn til studietilsynsforskriftens § 2-3 (hele paragrafen). Merk særskilt at fagmiljøet tilknyttet studietilbudet skal ha relevant utdanningsfaglig kompetanse. Dette betyr UH-pedagogikk og didaktikk, samt kompetanse til å utnytte digital teknologi for å fremme læring.

For studier med obligatorisk praksis skal fagmiljøet tilknyttet studietilbudet ha relevant og oppdatert kunnskap fra praksisfeltet, og praksisveilederne<sup>9</sup> relevant kompetanse<sup>10</sup> og erfaring fra praksisfeltet.

## 2.16. Fagmiljøets størrelse og kompetanse

På trinn 1 kan fagmiljøet beskrives mer skisserende. **For trinn 2 med frist 15.9. skal fagmiljøets faglige bidrag til studietilbudet være avklart og tabell<sup>11</sup> utfylles i henhold til krav i studietilsynsforskriften.**

*Følgende leveres til trinn 1, med evt presiseringer og begrunnelser i trinn 2:*

<b>Beskriv fagmiljøets samlede kompetanse; både formell kompetanse og fagfelt, og hvordan denne dekker studiets fagområde, samt behov for supplering av kompetanse og kapasitet.</b>

<b>Beskriv hvordan fagmiljøets størrelse står i forhold til antall studenter og studiets egenart, og hvordan fagmiljøets størrelse er tilpasset antall studenter, sikres å være kompetansemessig stabilt over tid og har en sammensetning som dekker de emner som inngår i studiet.</b>

<b>Beskriv fagmiljøets utdanningsfaglige kompetanse, inkludert kompetanse til å utnytte digital teknologi for å fremme læring.</b>

<sup>9</sup> Med «praksisveiledere» menes personer som legger til rette for og veileder studenten ved dennes praksisopphold.

<sup>10</sup> Med «relevant kompetanse» menes relevant faglig kunnskap og veiledningskompetanse.

<sup>11</sup> Excelfil; sendes ut med rektors bestillingsbrev i desember.

Til trinn 2- utdyping av tabell<sup>12</sup>:

<b>Gjør rede for andel årsverk av ansatte i hovedstilling<sup>13</sup></b>

<b>Gjør rede for andel årsverk av ansatte med førstestillingskompetanse<sup>14</sup></b>

<b>Gjør rede for andel ansatte med professorkompetanse</b>

<b>Beskriv praksisveilederenesrelevante kompetanse og erfaring fra praksisfeltet</b>

<b>Beskriv i hvilken grad fagmiljøet har relevant kunnskap fra praksisfeltet, og hvordan man sikrer at denne er oppdatert.</b>

## 2.17. Fagmiljøets forskningskobling

Studiet skal ha relevant kobling til forskning og/eller kunstnerisk utviklingsarbeid og faglig utviklingsarbeid. Det kreves større aktivitet innen forskning og/eller kunstnerisk utviklingsarbeid knyttet til et masterstudium enn til et bachelorstudium.

---

<sup>12</sup> Excelfil; sendes ut med rektors bestillingsbrev i desember.

<sup>13</sup> Minst 50 % av årsverkene tilknyttet studiet skal utgjøres av ansatte i hovedstilling (institusjon er hovedarbeidsgiver). For fellesgrader regnes de deltagende institusjonene som «institusjonen», hvilket betyr at 50% av det samlede fagmiljøet som bidrar inn mot fellesgraden må utgjøres av ansatte i hovedstilling ved en eller flere av de deltagende institusjonene.

<sup>14</sup> For studier på bachelornivå skal fagmiljø tilknyttet studiet bestå av minst 20 % ansatte med førstestillingskompetanse, på masternivå minst 50 % hvorav minst 10 % med professorkompetanse.

*Leveres til trinn 1 (og presiser og begrunn evt. endringer i trinn 2)*

**Beskriv hvordan studiet har tilfredsstillende kobling til forskning og/eller kunstnerisk utviklingsarbeid som er tilpasset studiets nivå, omfang og egenart, og hvordan vil studentene involveres i dette?**

*Leveres til trinn 2*

**Beskriv hvilken forskning og/eller faglig utviklingsarbeid fagmiljøet utfører og har utført de siste fem årene.**

## 2.18. Fagmiljøets nasjonale og internasjonale nettverk

*Til trinn 2*

**Hvilke nasjonale og internasjonale nettverk bidrar fagmiljøet aktivt i og hvordan disse nettverkene er relevante for studiet.**

## 2.19. Samarbeid om studiet internt ved NTNU

Samarbeid kan foregå internt ved NTNU, med andre utdanningsinstitusjoner eller andre eksterne aktører.

Jf. presisering av forutsetninger om samarbeid og konsolidering i malens del 1. om strategiske vurderinger.

*Leveres til trinn 1 (og presiser og begrunn evt. endringer i trinn 2)*

**Redegjør for sonderinger av aktuelle samarbeidsforhold og -dimensjoner.**

Leveres til trinn 1 (og presiser og begrunn evt. endringer i trinn 2)

**Beskriv aktuelt samarbeid med tilstøtende fagmiljø.**

Leveres til trinn 2

**Hvilke fakultet bidrar i studiet? Legg ved samarbeidsavtale(r) som dokumentasjon.**

## 2.20. Samarbeid med eksterne aktører - utdanningsinstitusjoner

Samarbeid med eksterne utdanningsinstitusjoner gjelder dual degrees, joint degrees, double degrees, eller multiple degrees<sup>15</sup>. Samarbeidsavtale, eller bekreftelse på samarbeid dersom studietilbudet opprettes, legges ved. Dette gjelder selv om det ikke dreier seg om en fellesgrad.

Alle kravene som NOKUT stiller til studiekvalitet i studietilsynsforskriften § 2-1 til 2-3 skal være dekket innen et slikt samarbeid. Studietilsynsforskriften § 2-4 kan dog komme til anvendelse.

Det skal fremgå tydelig hvilke deler av fellesgraden de ulike samarbeidende institusjonene har ansvaret for, og det skal foreligge tilfredsstillende rutiner for utvikling og kvalitetssikring av fellesgraden som helhet, jf. studietilsynsforskriften § 2-5 (1).

Vær også oppmerksom på forskrift om kvalitetssikring og kvalitetsutvikling i høyere utdanning og fagskoleutdanning § 4-2.

Leveres til trinn 1 (og presiser og begrunn evt. endringer i trinn 2)

**Beskriv omfang og type samarbeid og gi en redegjørelse for hvilke parter som har ansvar for hvilke deler av studiet**

Leveres til trinn 1 (og presiser og begrunn evt. endringer i trinn 2)

**Beskriv hvordan studentene sikres studieopphold av et visst omfang ved de samarbeidende institusjonene.**

<sup>15</sup> For samarbeid med utdanningsinstitusjoner i andre land, ta kontakt med internasjonalt ansvarlig ved prorektor for utdannings stab eller med Internasjonal Seksjon.



Leveres til trinn 2

**Legg ved utkast til samarbeidsavtale.**

Leveres til trinn 2

**Beskriv rutiner for kvalitetsutvikling og kvalitetssikring av fellesgraden<sup>16</sup>.**

## 2.21. Praksis

For studier med praksis skal det foreligge tilfredsstillende avtaler som regulerer vesentlige forhold av betydning for studentenes læringsutbytte og for kvaliteten i praksisoppholdet. Dette innebærer blant annet at avtalen skal beskrive partenes rettigheter og plikter. Vær særlig oppmerksom på føringer for praksisavtaler i enkelte nasjonale retningslinjer.

Det forutsettes at det foregår en systematisk kontakt med praksisfeltet, slik at studiet og fagmiljøenes egen praksiserfaring er oppdatert og i takt med utviklingen i praksisfeltet.

Leveres til trinn 1 (og presiser og begrunn evt. endringer i trinn 2)

**Gi en redegjørelse for praksisgjennomføring.**

Leveres til trinn 2

**Legg ved praksisavtale(r) som dokumentasjon.**

Leveres til trinn 2

**Beskriv organiseringen av det faglige samarbeidet mellom praksisfeltet og fagmiljøet ved NTNU**

---

<sup>16</sup> Tilfredsstillende rutiner innebærer å utvikle og implementere en strategi for utvikling og sikring av kvalitet på konsortienivå.

## 2.22. Studietilbud med ekstern finansiering

Studier med ekstern finansiering kan være erfaringsbaserte masterprogram, videreutdanningstilbud, oppdragsundervisning eller internasjonale samarbeidsprogram med ekstern støtte.

NTNU kan ikke kreve egenbetaling for ordinære utdanninger som fører frem til en grad eller yrkesutdanning (gratisprinsippet). KD har i forskrift om egenbetaling ved universiteter og høyskoler fastsatt enkelte unntak, deriblant erfaringsbaserte mastergradsstudier og oppdragsfinansierte studier. Ytterligere beskrivelse for dette regelverket er gitt i «Tolking av regelverket for finansiering av etter- og videreutdanning (EVU). Veiledende anbefalte retningslinjer for finansiering av etter- og videreutdanning»<sup>17</sup>. Fakultetet selv har myndighet til å vedta egenbetaling, samt nivå på egenbetaling, jf. studieforskriften § 4-1 (6).

<i>Leveres til trinn 1 (og presiser og begrunn evt. endringer i trinn 2)</i>
<b>Dersom studiet er eksterntfinansiert, gi en begrunnelse for dette. Legg ved samarbeidsavtale dersom studiet er oppdragsfinansiert.</b>

## 2.23. Kostnadsberegning og finansiering

Rammefordelingsmodell (RFM) har trådt i kraft (se S-sak 2/17). Økonomisk bærekraft innebærer en vurdering av studietilbudenes økonomi og ressursutnyttelse, herunder undervisnings-, lærings- og personalressurser. Hensiktsmessig arbeidsdeling og ressursbruk skal hindre overlappende studietilbud. Studier skal som hovedregel være økonomisk bærekraftige, dvs. fullfinansiert.

Ved forslag om opprettelse av nytt studium skal fakultetet sette opp en kostnads- og finansieringsoversikt. Oversikten skal inneholde et estimat for oppstarts- og utviklingskostnader og et estimat for kostnader for ordinær drift av studiet. Fakultetet skal videre redegjøre for hvordan kostnadene skal finansieres. **Dersom det er behov for økonomisk støtte til utvikling og oppstart av studiet, må fakultetet vurdere å bruke av sine egne strategi- og omstillingsmidler til dette formålet. Fakultetet kan ikke forvente å få tilført midler utover økning i resultatbevilgning som følge av økt studiepoengproduksjon.**

Kostnader ved ordinær drift av studiet skal estimeres per år inntil studiet har nådd maksimumstallet på studenter. Mal for kostnads- og finansieringsoversikt skal fylles ut til trinn 2. Ved behov bør man involvere fakultetets økonomiseksjon i dette arbeidet.

<i>Leveres til trinn 1 (og presiser og begrunn evt. endringer i trinn 2)</i>
<b>Redegjør for studietilbudets økonomiske bærekraft og evt. behov for å allokere midler til utvikling, infrastruktur og oppstart.</b>

<sup>17</sup> <https://innsyn.uhr.no/wfdocument.ashx?journalpostid=2018001072&dokid=40149&versjon=1&variant=A&>

<b>Mal for kostnads- og finansieringsoversikt leveres til trinn 2</b>			
<b>Kostnader</b>		<b>Finansieringskilder</b>	
Oppstarts- og utviklingskostnader	(Her skrives beløp)	Fakultetets egne midler	(Her skrives beløp)
		Evt. eksterne midler	(Her skrives beløp)
Sum	(Her skrives beløp)	= (dvs. kostnader er lik finansiering)	(Her skrives beløp)

<b>Kostnader</b>		<b>Finansieringskilder</b>	
Ordinær drift, år 1 (år=kalenderår)	(Her skrives beløp)	Fakultetets egne midler	(Her skrives beløp)
		Stipulert resultatbevilgning i RFM	(Her skrives beløp)
Ordinær drift, år 2	(Her skrives beløp)	Fakultetets egne midler	(Her skrives beløp)
		Stipulert resultatbevilgning i RFM	(Her skrives beløp)
Ordinær drift, år 3	(Her skrives beløp)	Fakultetets egne midler	(Her skrives beløp)
		Stipulert resultatbevilgning i RFM	(Her skrives beløp)
Ordinær drift, år osv. inntil full opptrapping har skjedd	(Her skrives beløp)	Fakultetets egne midler	(Her skrives beløp)
		Stipulert resultatbevilgning i RFM	(Her skrives beløp)
Sum	(Her skrives beløp)	= (dvs. kostnader = finansiering)	(Her skrives beløp)

### 3. Emnebeskrivelser

Emnebeskrivelsen skal oppfylle bestemte krav til innhold, jf. studieforskriftens § 4-2 (2), studietilsynsforskriften og studieplanveilederen.

Gjennom studieplanveilederen har fakultetene en utfyllende retningslinje som gir føringer til krav og innhold som skal følges, og det ligger til dette at fakultetene selv må ha god kvalitetskontroll slik at regelverk og retningslinjer blir etterfulgt. En fullstendig beskrivelse av studieprogrammet skal være ferdigstilt og vedtatt av fakultetet innen 1. april, emnebeskrivelsene innen 15. januar, jf. NTNUs interne frister i studieplanprosessen.

I porteføljeprosessen, ved søknad om opprettelse av nye studier, bes fakultetene til trinn 2 kun gi en overordnet beskrivelse av emneporteføljen som skal utgjøre del av studieprogrammet. Til trinn 2 leveres matrise for studieprogrammets samlede læringsutbytte, med samsvar mellom søknadens del om læringsutbyttebeskrivelse og om fagmiljø.

### 3.1. Oversikt over emneportefølje

En overordnet oversikt over emnetilbudet skal følge trinn 2.

<b>Emnenavn</b>	
<b>Studiepoeng</b>	
<b>Faginnhold</b>	

### 3.2. Studiets samlede læringsutbytte fordelt på emner

Leveres til trinn 2:

<STUDIET>																
Studieprogrammets læringsutbytter (K=Kunnskap, F=Ferdighet, G=Generell kompetanse)	Studieprogrammets emner og hvilke læringsutbytter på programnivå emnene bidrar til å oppfylle															
	Emnetittel	Emne tittel	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:
K-1																
K-2	X	X	os													
K-3		X	X													
K-4			X													
K-5																
F-1																
F-2																
F-3																
F-4																
F-5																
G-1																
G-2																
G-3																
G-4																
G-5																